

Motion till riksdagen 2011/12:So217

av **Anita Brodén (FP)**

Sambandet mellan amalgam och ohälsa

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att tillförsäkra patienter med amalgamfyllningsproblem lika behandling i hela landet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att undanröja de låsningar som förhindrar möjligheten att utnyttja högkostnadsskydd vid amalgamsanering.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om angelägenheten av att sambandet ohälsa–kvicksilverexponering för tandvårdspersonal utreds för att de som drabbats ska kunna åberopa arbetsskada.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om läckande kvicksilver från kyrkogårdar.¹

Fel! Okänt namn på

¹ Yrkande 4 hänvisat till MJU.

Motivering

Från den 1 juni 2009 är det av både miljö- och hälsoskäl förbjudet för tandläkarna att sätta in nya amalgamfyllningar. Debatten om amalgamförbud som pågått i årtionden är därmed över, dock inte de problem som en del personer med amalgamfyllningar lider av samt de hälsoproblem som tandvårdspersonal som tidigare hanterat amalgam, lider av.

Patientperspektiv

Ett flertal observationsstudier visar att mellan 70 och 80 % av dem som upplevt hälsoproblem på grund av amalgamfyllningar och som genomfört en amalgamsanering får en markant förbättrad hälsa inom några månader eller upp till något år efter avslutad sanering.

Genom reglerna i tandvårdsförordningen finns det sedan flera år tillbaka en möjlighet för patienterna att få sin amalgamsanering betald av landstingen genom högkostnadsskyddet. Det har dock visat sig att det är mycket svårt för patienterna att komma i åtnjutan av detta.

Det är därför angeläget att undanröja de låsningar som förhindrar möjligheter att utnyttja högkostnadsskydd vid amalgamsanering.

Det är välkommet att regeringen avsatt 58,7 miljarder kronor till hälsovård, sjukvård och social omsorg enligt budgetramen för 2010. Av dessa medel kommer 6,6 miljarder kronor att gå till tandvårdsförmåner.

Landstingen och Socialstyrelsen har konstaterat att den genomsnittliga utgiften för att amalgamsanera ligger på ca 10 000 kronor. En person som tvingas till sjukskrivning på grund av amalgamrelaterad ohälsa kostar samhället mångdubbelt.

I Dentalmaterialutredningen (SOU 2003:53) framkom att det behövs regeländringar för att tillförsäkra patienter med amalgamfyllningsproblem lika behandling i hela landet. Det är angeläget att dessa regeländringar snarast införs. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna.

Personalperspektiv

Frågan om exponering för kvicksilver har under den senaste tiden fått förnyad aktualitet då nordiska tandsköterskor agerat och där våra grannländers regeringar tagit frågan på stort allvar. Många tandsköterskor har på grund av bristande information under ett stort antal år utsatts för inte minst kvicksilverångor och hudpenetration i arbetet med att framställa amalgamfyllningar. Inom EU har man arbetat med dessa frågor på ett långsiktigt sätt vad gäller Reach men också genom EU:s kvicksilverstrategi. Det som framkommit där är bland annat följande: "... relativt låga doser kan få allvarliga följder för nervsystemets utveckling. Låga doser kopplas till skadliga effekter på hjärt- och kärlsystem samt immun- och fortplantningssystemen."

Fel! Okänt namn på

Kvicksilvret är svårnedbrytbart och kan i miljön ändra form till metylkvicksilver, som är den giftigaste formen av kvicksilver. Metylkvicksilver tar sig lätt in i moderkakan, och genom blodhjärnsbarriären och kan på så sätt hindra den mentala utvecklingen även hos foster. Följaktligen måste problemet att kvinnor i fruktsam ålder och barn exponeras för kvicksilver tas på största allvar. Den största källan till kvicksilverexponering är för de flesta människor inandning av kvicksilverångor från amalgamfyllningar.

Den norska slutrapporten som publicerats bekräftar den bild som tidigare framkommit avseende samband mellan kvicksilverexponering och ohälsoproblem.

Det är angeläget att sambandet ohälsa–kvicksilverexponering för tandvårdspersonal utreds för att de som drabbats ska kunna åberopa arbetsskada. Detta bör riksdagen som sin mening ge regeringen tillkänna. I Norge blev det ett genombrott för tandsköterskor som utsatts för amalgam. Detta klassas hädanefter som yrkesskada.

Miljö

Regeringen har lyckats få till stånd ett kvicksilverförbud. Det var en stor framgång.

Det finns dock ett fortsatt miljöproblem med en stor andel kvicksilver som läcker på våra kyrkogårdar. Detta är en problemställning att beakta.

Stockholm den 27 september 2011

Anita Brodén (FP)